

Harpalus froelichii

Klumpfrölöpare

Skalbaggar, Jordlöpare m.fl.

NE

NA

LC

DD

NT

VU

EN

CR

RE

Nära hotad (NT)
B2b(iii)

Klass: Insecta (egentliga insekter), **Ordning:** Coleoptera (skalbaggar), **Familj:** Carabidae (jordlöpare), **Släkte:** *Harpalus*, **Art:** *Harpalus froelichii* - klumpfrölöpare Sturm, 1818 **Synonymer:** *Harpalus froelichi* Sturm, 1818

Kännetecken

En 8,5–10,5 mm lång jordlöpare med klumpig och välvd kroppsform. Grundfärgen är svartbrun, och fötter och antenner är ljusare bruna.

Utbredning och status

Känd från spridda lokaler i Skåne, i Halland, på Öland och på Gotland. De skånska förekomsterna är koncentrerade till landskapets östra del samt till Vombsänkan, med spridda förekomster i övriga Sydsåne. Närmast är den känd från Danmark och Baltikum. Världsubredningen sträcker sig från Europa till Kina. Arten föreföll i Skåne vara ökande under 1960-talet, men är nu åter känd från mycket få lokaler liksom i Danmark.

Ekologi

Lever på öppen, torr sand- eller grusmark med sparsam torrmarksvegetation – ofta på trädesåkrar med vegetation av t.ex. borsttåtel, i igenväxande grustag eller på andra typer av torra ruderatmarker, mer sällan på rena sandgräshedar. Förmodligen lever såväl larven som den fullbildade skalbaggen av växter. Populationer av arten tycks bestå av individer som fortplantar sig under våren likväl som individer som fortplantar sig under hösten. Den fullbildade skalbaggen påträffas talrikast dels i maj–juni, dels i augusti–september. Den är nattaktiv, har god spridningsförmåga, och påträffas ofta i vinddrift på havsstränder eller lockad till ljus.

Hot

Artens status är något svårbedömd p.g.a. ett något sporadiskt uppträdande, men att dess livsmiljö är minskande råder det ingen tvekan om. De viktigaste hoten torde vara ändrade brukningsformer (ökad kemikalieanvändning i jordbruket och upphört trädesbruk på sandiga marker) samt igenväxning av sandmarker som en följd av upphört bete eller igenplantering med tall. Tåktrestaurering är också ett hot.

Åtgärder

Igenväxning av sandmarker måste förhindras genom bibehållen hävd. Ett par av lokalerna i Skåne är belägna på militära övningsfält, där ett intensivt markslitage från körning med militära fordon bidrar till att upprätthålla för arten lämpliga betingelser. Många rödlistade insekter är knutna till de tidiga successionsstadier som ofta skapas i sand- och grustäkter. Rutinerna vid brytning och efterbehandling bör ses över, så att tåkternas positiva betydelse kan bibehållas.

Litteratur

Ljungberg, H. 1999. Skalbaggar och andra insekter på sandstappslokaler i östra Skåne. Länsstyrelsen i Skåne län.
Ljungberg, H. 2002. Bete, störning och biologisk mångfald i odlingslandskapet – hotade skalbaggar i öländska torrmarker. Länsstyrelsen i Kalmar län, Miljöenheten, meddelande 2002:20.

Författare

Håkan Ljungberg 2005. © ArtDatabanken, SLU 2005.